

SZENTES és VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Elszámolt ár:
Hegyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 6 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a kéziratok címezendők

Hirdetéseket és nyílttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

Közoktatás.

Vlassits Gyula kultuszministersége alatt tárgyalta egyszer a képviselőház a közoktatásügyi tárcza költségvetését. Természetesen, mint szokásos, főlészalások történtek abban az irányban, hogy középiskolai oktatásügyünk igen kevés súlyt fektet a gyakorlati élet követelményeire. Ez egyébként köztudatu dolog. Akkor is úgy volt, ma is úgy van. A miniszter is elismerte. Elmondta, hogy a középiskolát végzett fiatal utazott együtt külföldön, és a fiu, aki teljes készséggel volt afelől, hogy annak idején Trója alatt milyen hosszú és mély árkokat ástak valaha a görögök, nem volt képes megfelelni az apjától kapott azon megbízásnak, hogy egy németországi városban a vasúti pénztárnál kettőjük részére vasúti jegyet váltson.

A középiskolai tanítás és a gyakorlati élet közt tátonóg úrt aligha lehetne jobban jellemezni.

Azonban azért, hogy a miniszter ezt a vallomását tette, a középiskolák rendjében nem sok változás történt. Ugy látszik, hogy ez a nagy fa, amibe nehéz belevágni a fejszét. Apponyi is azt mondja, hogy az érettségi vizsgálat fölösleges és eltörplendő dolog, -- de azért bátran él tovább is ép egészséggel, legfeljebb néhány faatalember lövi magát évente agyon. Aki azonban rendben letette, megkapja a nagy darab papíroszt és mehet tovább újabb papírosokat szerezni. És hogy ezeknek a papírosoknak mily kevés kezük van a gyakorlati élethez, arra talán példa az is, hogy az államvasútak szegedi javítóműhelyében egy okleveles gépészmérnök most tölti a lakatosinas éveit. Az illető Amerikába akar menni. Amerikába az, hogy a magyar államvasútnaknál tanulta ki az ő fémparát: numerus, de magával a gépészmérnöki oklevéllel nem boldogulhat. Mert ott a tanuláknak a gyakorlati értéket keresik. Náluk elméleti tudás gyakorlati ismeretek nélkül nem ér semmit. Ezt egyébként itthon is tapasztalhattuk a vasúti sztrájk idején, amidőn a gépészek által elhagyott mozdonyokat, az elméleti tudással ugyancsak ellátott gépészmérnökök nem voltak képesek munkaképesse tenni. A szeptemberben megnyíló szegedi főipariskola most teszi közzé, hogy mik nála a fölvételi vizsga tárgyai.

Ott találjuk benne, hogy a fölvételi vizsga tárgya elsősorban, szóban és írásban, a magyar alak- és mondattan. Kirívó dolog. Attól az embertől, aki gyárüzemvezető akar lenni, vagy vasúti gépésznek és műszaki embernek szándékozik, attól alaktant és mondattant követelnek. Hogy jó-e a váltó Dorozsman vagy Hajdúszoboszló, ahol a rossz váltó emberleleteket követel, az mindenesetre szintén fontos dolog, de azért mégis a legelső az alaktan és a mondattan.

E sorok csekély írója azt hiszi magáról, hogy tud úgy magyarul, mint bárki más ebben az országban. Néhány könyvet összeirt, dolgozórtára tudományos folyóiratoknak, nyelvészetieknek is. A nyelvészeti szaklap szerkesztősége olykor megkeresi, hogy nyelvészeti kérdésekben fölvilágosítást adjon. Ehhez hasonló megbízásokkal olykor megtisztelti a magyar tudományos akadémia is. Ezen nyilvánvaló henccegsekkel szemben e sorok írója bűnbánattal tesz konfessziót afelől, hogy nem tudna helyesen megfelelni a kérdésre: mi a magyar mondat- és alaktan. Ha vizsgáznia kellene belőle valamely középiskolai hatóság előtt, úgy elbukna, mint a közismeretű pinty. Amiből nyilvánvaló, hogy szépirodalmi és tudományos irodalmi munkássághoz a mondat- és alaktan ismerete nem föltétlen szükséges. Ellenben ahhoz, hogy jó gyári művezető vagy intelligens géplakatos legyen valaki, elsőrendű föltétel, hogy az alak- és mondattant ismerje. No, helyben vagyunk egészen a kultúrával már megint.

Ahogy a német mondja, középiskolai kultúránknak a kertjeiben itt vannak a kutyák ellásva. A gyakorlati kérdések nincsenek megoldva. Gyermekünk nem nevelődnek az életnek, ellenben magolniok kell elvont fogalmakat, amikre a mai nehéz megélhetés súlyos harcában egyáltalán semmi szükség nincsen. Egy egész sor olyan tanulmányt kénytelen diákkorában megtanulni az ember, amiket azután elfelejt és soha hasznát nem vesi. Ez egyébként egészen természetes. Amiként az állati életben visszafajlódnek azok a szervek, amik használaton kívül maradnak, akként felejtődnek el itt is a haszon nélküli és olykor igen nehéz tanulmányok.

S még azután milyen a tanítási rendszer, éppen az élet gyakorlati követelményeivel szemben! Az az iljú, aki immár éretten hagyta el a közép-

iskoláját, amelyben nyolc esztendeig tanult latinul: nem tud latinul. Középiskoláinkban éveken által tanulja a gyermek a mai életben annyira szükséges nyugati kultúrnyelveket, anélkül, hogy azokat használhatóképen megtanulná. Ellenben azon rendszer szerint, amelyben nem mondattannal és alaktannal gyilkolják, megtanulhatja akár fél év alatt is. Nyilvánvaló, hogy aki egy esztendeig elemi iskola korában oda van egy sváb faluban eszerében: az a gyermek egy év alatt megtanul németül jól, míg ugyanarra a középiskola nyolc esztendő alatt sem képes megtanítani. Használóképen vagyunk a többi nyelvekkel is. A legtöbbször csak olyan angol, meg francia, hogy nyomtatásban megértjük ugyan, de ha egy londoni vagy párisi ember áll elébünk, nem hogy feladni tudnánk a beszédjére, hanem még azt sem tudjuk, hogy mit beszélt. Miről jó tehát az ilyen tanítási módszer? Az ifjú évek elparazarlására? A szülőök költségére?

Nem régiben az országgyűlés felsőházán T a k á c s Menyhért szerzetes, főrendiházi tag; egyébként hozzáértó ember, tette szóvá igen elítélő hangon a mostani középiskolai nyelvtanítási rendszerünket. Nagyon is igaz volt neki. Képtelen állapot az, ami ma történik, hogy felsőkereskedelmi iskolát végzett ifjak a saját szakmájukban nem kaphatnak állást, mert a kereskedelmi kultúrához annyira szükséges nyugati nyelveknek legfeljebb csak az elméleti, mondattani részét ismerik, de magát a gyakorlati nyelvet nem képesek használni. Nincsen semmi értelme sem annak, hogy ez a lehetetlen állapot továbbra is így tartson. Középiskolai tanításunkban némely üdvös fölforgatás lenne kívánatos. Elvégre a száz év előtti ratio educationisok sem tarthatnak örökké: a mai középiskolai rendszer sem arra való, hogy fejlődés nélkül maradjon meg a mai állapotában.

Utazás a füzio körül. Allg záródak be a parlament kapui, a kormány már kezd az ősi hadjárat előkészítését. Három harcvonalon támadja az ország elaltatott lelki mércét, akaratát. A füzio, a választójog és a katonai kiegyezés kérdésénél.

A füzio, a mely néhány hónappal ezelőtt szőnyegen volt a hírtelen ismét lezsurítottan, biztosítékát tenné a választójog és a véderő reformjának. Éppen azért a nyár folyamára ennek kellene a közhangulatot, he-

lyesben mondvá a kormány hírlait megnyeri. Vezéri nyilatkozatok, hírlapi cikkek, tollharok, megánivelek, alvezéri kiküldetések, bizalmas eszméserek fogják a politika nyíri légkörét eláraztatni és a kormány azt hisli, hogy mire az őz beköszönt, a fűző eszevész virága megtermékenyül és gyümölcsöt hoz.

A munka megkezdődött és pedig a koalícióhoz méltó helyen, a bécsi Zeitban. Weisz Julián alkotmánypárti képviselő, a ki a kormány dolgaiba, terveibe meg lehetőszen be avatva, hosszú fejtegetést közöl itt, a melyben megállapítja, hogy a koalíciós pártok egyesülésének egyáltalán nincs akadály, a pártok megtarthatják programjukat s a fűző nem igényel elfeladást, más szóval a program, az teljesen mellékes.

— Ha három esztendeig, — írja a cikk során — sokszor rendkívüli súlyos viszonyok köében, lehetséges volt az együttműködés, akkor lehetséges akkor is, ha az együttműködő pártokat nem koalíciónak hívják, hanem közös néven nevezik. — A fűzőra okvetlen szükség van. A pártok már most egész erejükkel az elkövetkező nagy politikai kérdések megoldásán fáradozhatnak: a választói reform és a katonai kiegyezés kérdésén. Az erők szétforgácsolása veszedelme a választói reformnak. Azt meg is lehet alkotni fűző nélkül is, a katonai kérdések megoldása a mai pártviszonyok mellett lehetetlen. Bathány Tivadar gróf egy hírlapi cikkében két feltételhez fűzte az egyesülést az önmálló vámtérület és az önmálló bank felállítások. E tisztára gazdasági természetű követelések elől a hatványes elemek nem zárkóznak el mereven. Az önmálló vámtérület és az önmálló magyar jegybank meg sem lehet a fűző előfeltételévé. Az önmálló vámtérület csak 1917-ben lehet felállítani. Addig a nemzetközi vámpolitika, a mely ma az önmálló vámtérületnek kedver, megváltozhatik. Eppen ezért sem az általános választói jog alapján első ízben megválasztott parlament a kérdésről nem dönthet s nem kötheti meg a kilencz év múlva öszszelű törvényhozás kezét. Az önmálló bank felállításának egyében ez a parlament határoz ugyan a így feltétlenül szükséges, hogy ezt a kérdést közös programba felevegék, mielőtt azonban a programot megállapítanak, meg kell hallgatni az Osztrák Magyar Bank előterjesztést a bankszabadalom megújítására. A kérdés eldöntésénél mindenesetre csak gazdasági természetű momentumok lehetnek irányadók. Ha sikerül a bankkérdés körmegoldására való megoldása, biztosítva van a választói reform és a katonai kiegyezés sorsa is.

Ugyanez a néppárt lapja is megadja a dologban és a többek között írja:

— A választási reform és a koalíció és a kormányási paktumszerűen utolsó feladata az egyuttal igazi erőpróba. A választói jog kiterjesztésének az új kerületi beosztás mérvei akarmilyen lesznek is több mint bizonyos, hogy közmegnyugvást nem fognak kelteni. Nem a nemzetiségi és szocialista agitátorokra gondolunk, sem a siralmas balpártira, hanem aítól tartunk, hogy a választási reform magában a koalícióban igen-igen erős megkördötásokat fog előidézni és minden közjogi differenciálnál erőteljesebben fogja aktualisá tenni a kérdést, hogy a koalíció mint ilyen, parlamenti többség egyutt maradhat-e a választási reform után is.

A hogy a néppárt fölfogását mi ismer

jük és jeleztek is már, az nem igen szolgáltat okot arra a föltevére, hogy a fűzőban mind a három koalíciós párt résztvegyen. Volt egy időpont, a mikor a néppárt nagy része készséggel közreműködött volna a pártok egyesítésében. Ma azonban, mikor ennek az országyűlésnek a tartama már egyre bizonytalanabb, a mikor már számbavehető új sikereket a párt a kormány oadaód támogatásától nem vár, sőt, mint kormánypárt, népszerűsége csökkenésének is ki van téve, minden fűzőlál észlezerűnek látja saját mivelőtanak épségben tartását.

A fűzőt különben első ízben az alkotmánypárt részéről vetették föl, akkor, mikor a függetlenségi párt a kiegyezés, tetsé alá juttatása után beállta, hogy a kormány kövételmenyist maga is megszavazhatja; s ez esetben a hatalom gyümölcsösökertjén nem kell mással osztania.

A vicinális törvény-tervezete.

Talán sehoh a világon nincs a vicinális vasúti olyan mellékjelentőséggel felruházva, mint Magyarországon. Evtizedeken keresztül a vicinális vasutak engedélyezése s a községi, törvényhatósági, állami hozzájárulás nagyságának megállapítása volt az a forma, melyre a korupció burkolódzott s a faból épített vashidakkal és a kieszájtásokkal fűzőt vizsgálások kaszavilágja olyan gasdag, mint talán sehoh a világon.

Ennek jórészt az volt az oka, hogy nálunk vasuti politika nem is volt Baross Gáborig. Ő volt az első, aki a vasúti politikát nálunk megalapította és céltudatosan követte is. Ő volt az első, aki a nagy államosításokból a vasut monoplóium-jellegét kerde kidoborítani s ez az időpont is, amikor először kezdett a köztudatban az a követelés hangot kapni, hogy a vicinális vasutaknál, azok engedélyezéséről, a hozzájárulásokról, az üzembe helyezéséről stb. törvényt kell hozni, mely az egész magyar vasuti jognak aztan gerincét képezze. Tisza Kálmán kormányának utolsó éveiben már olyan botrányosak voltak a vicinális panamaké, hogy ö kénytelen volt a parlamentban a kedélyek megnyugtatóssárára ígérletet tenni, a így vicinális-törvény kidolgozását bejelenteni. De a törvény két évtizede készül, míg végre a jelenlegi kormány legalább a tervezetet most nyilvánosságra hozza.

A most érvényben levő törvény 1880-ból való s ez a mai követelményeknek igazán nem felel meg, de a jelenlegi tervezet is sok minden módosításon kell, hogy keresztül megyen. Ezt érzi a kereskedelmi kormány is, hiszen a végbő augusztusban szaktanácskozást fog öszszehívni. S a tervezethez esztől indoklásban azt mondja a kereskedelmi miniszter, hogy a törvényjavaslat előadói tervezetével szemben még végleges állást nem foglalt s a köztételnek, szerinte, éppen az a célja, hogy az érdekelte szakköröknek és a kövételmenyeknek mód és alkalom nyuljassék arra, hogy a törvényjavaslatl szemben észrevételeiket még annak végleges megövegezése előtt megtehessek.

A szakkörök feladata a tervezetnek azokat a pontjait vizsgálni, amelyek az általános vasúti politika és a gazdasági politika körébe vágnak. Hiszen a vasútnak olyan óriási jelentősége, hatása van, akkora befolyást gyakorol az állam politikai alakulására, nemzetközi forgalmára, kereskedelmére, egész gazdasági fejlődésére, hogy a tervezetnek ebből a szempontból való bírálata a legfontosabb és hosszú ideig tartó tanulmányosást teszi szükségessé. Ha tehát a kereskedelmi kormány a szakkörök véleményét ezekben a kérdésekben kikéri, mindenesetre okos dolog végos.

Maga a közvélemény, amelynek kialakulására is súlyt helyez a tervezet indoklásában, a kérdésekben döntő nem lehet. A közvélemény különben sem követeli a vicinális törvénytől egyebet, csapán annyit, hogy

a korupciónak véget vessen. S ebből a szempontból igazán lényegesen fog változni, a javaslat törvényé emelése által, a helyzet, a multtal szemben. Az új törvény véget akar vetni az előmunkalati engedélyekkel fűzőt visszaéléseknek s az előmunkalátokat olyan korlátok köré szorítja, amelyek alkalmassáknak látszanak már első pillanatra is a bajok orvoslására. Már maga az a körülmény, hogy minden vasútengedélyezéshez ezentúl a törvényhatóságnak, a kereskedelmi és iparkamarának, a mezőgazdasági érdekeltségnek stb. meghallgatása kötelezővé tétetik s hogy csak ezeknek kedvező véleménye alapján adható meg az előmunkalati engedély, megnyugtató. De még inkább véget fog vetni a visszaéléseknek az, hogy a tervezet szerint az előmunkalati engedély átírásának, a kiadások és költségek megterítésének fölül díj, vagy más ellenszolgáltatás ki nem köthető s hogy az ezzel ellenkező kikötés semmisi. És a helyi érdekeltség kizárolásának véget fog vetni a törvény, mert a helyi érdekeltség, különösen a törzesevények hozzájárulása tekintetében a kellő védelemben részesítettek.

Mind ezt a közvélemény örömmel és megnyugvással fogadhatja, a további kritika a szakkörök feladata.

Nem szabad a helyi érdekelte vasutak fontosságát kicsinyelni. Egész vidékek gazdasági és kulturális fejlődése függ attól, hogy a fővasutal öszszeköttesenek, s a helyi érdekelte vasut feladata az, hogy olyan vidékeket is bevonjon a vasúti forgalomba, amelyek eddig az államvasutak és nagy magánvasutak e vonalakkal részint a telepviszonyok kedvezőtlenége, részint a költség sokalasa miatt elkerültek. De ma már megszűnt az az idő, mikor a helyiérdekelte vasutak terhet a magánvállalkozó, az engedélyes teljesen a helyi érdekeltség vállára rakhatta s magának csak a hasznot és az állami hozzájárulást öszszetartotta meg. Anglia az egyik végletet képviselte, Magyarország a másikat. Míg ott a legnagyobb akadályokat emelték a vicinális vasutak építése cél, nálunk a helyi érdekeltség hozzájárulásának kicsekszevali gyakran egész vidékeket nyomorítottak meg. Anglia engedett a ridegségből s az 1898. évi törvény már engedékenyebb, nálunk viszont a most nyilvánosságra hozott az eddigi szabad portyázásnak akár korlátot szabni és a vicinális vasutak gazdasági előnyét a vállalkozók és engedélyesek helyett a helyi érdekeltség részére akarja biztosítani.

Tehát a két véglet közeledik egymáshoz s elfogadja mindkettő a poross mindét, mely okos is, méltányos is, tisztességos is.

Ujdonságok.

Szentes, 1908. július 16.

— Igazgatósági ülés a gazd. egyesületben. A csongrédvármegyei gazdasági egyesület f. hó 12-én, a saját helyiségében, Zsoldos Ferenc vál. elnök elnöklése mellett igazgató-választmányi gyűlést tartott, melyen elsősorban az egyesület által ez évben tartandó borjűdíjazások és caikódíjazások idejét és helyét állapították meg. A hozott határozatok szerint: borjűdíjazás tartanak Csanyteleken augusztus 18-án és Szentesen augusztus 23-án, — caikódíjazást pedig Szentesen szeptember 6-án és Csongrádon szeptember 13-án. Egyben megalkították ezen jószágdíjazásoknak a bíráló bizottságot is. A csanyteleki borjűdíjazásra vonatkozó falragaszokat már legközelebb kibocsátják. Ezen díjazás elhatározásával elintézték nyert a csanyteleki tejszövetkezetnek az egyesülethez tonyeszaladójás iránt intézett kérelme is. Az igazgatósági gyűlés legfontosabb tárgya a mezőgazdasági kamarák ügye volt. Hivatalosan — szakszerű bírálatra, az egyesület az erre vonatkozó törvénytervezetet még nem kapta

meg a földművelési minisztériumtól, de a tervezet a »Köztelek«-ben már megjelent. Az igazgatósági gyűlés elhatározta a »Köztelek« ezen számának annyi példányban való beszerzését, ahány igazgatósági tag van. Ezek a példányok a legközelebbi időn belül lesznek a tagok közt kiosztandók a két heti záros határidőben tartandó újabb, rendkívüli gyűlésen kezdi meg az igazgatóság a törvénytervezet bírálatát, hogy azzal idején elkészüljön és a maga korábbi álláspontjához való csatlakozásra újabb körlevélben hívassa fel az összes érdekelt vármegyei gazdasági egyesületeket.

— A végrehajtási novella és a városok. Az új végrehajtási novella néhány nap múlva szentesített nyer és így semmi remény nincsen arra, hogy annak a városnak háttartását károsan befolyásoló egy rendelkezése változás alá esék. Pedig a városok szempontjából ez a változás nem minden jelentőség nélkül való volna. Arról a rendelkezésről van szó, mely a száz koronát meg nem haladó követelések behajtását, minden közelebbi részletezés nélkül, a községi előjárásokra bízta. Ez a rendelkezés általános szempontból többé-kevésbé indokolt. A vidéken foganatosított végrehajtások ugyanis aránylag igen drágák voltak. Ha tehát a kisebb követelésekről a végrehajtásokat nem a bíróság központjától kiszáll, hanem az alperes lakhelyén lakó községi előjáró fogja foganatosítani, úgy legalább ezekben az ügyekben a végrehajtási eljárás kétségtelenül olcsóbb lesz. Ámde a novella nemcsak a vidéken foganatosítandó végrehajtásokat bízta a községi előjáróságokra, hanem a mennyiben száz koronán alóli követelésekről foganatosítottak, ezek a bíróság székhelyén is így egyezkedővé válnak. Ez a városok megterhelését jelenti, mert nem valószínű, hogy a sok egyezkedést a most rendelkezésre álló közegyekkel lehessen foganatosítani.

— Husz koronás szeszadó pótlék. Megírtuk lapunk egy előző számában, hogy a pénzügyminisztérium az ipari és mezőgazdasági szeszadók jövő izzási idejéből termelésre husz koronás szeszadópótlékot fog kivétetni, miután most már kétségtelen, hogy a szeptember elsején kezdődő kampányban Ausztriában nem lesz éltelbevitelhető az új szeszadótörvény. Az összeírásokat most végzik a pénzügyigazgatóságok kiküldöttjei az egyes szeszadó-tulajdonosoknál Nagy konsternációt idéz elő ez az új összeírás azért is, mert az érdekelték biztosra veszik, hogy mivel Ausztriában nem léptetik életbe a husz koronás pótladót, az osztrák szesz ára alacsonyabb lesz, mint a magyar szeszárak. Növeli a bajt az is, hogy a szesztermelő nem merik a termelendő szeszt előre eladni, de nem is lehet, mert a belföldi kereskedelem óvakodik a vételtől, miután szeptember elseje után Ausztriából olcsóbb áron véli szükségletét beszerezni. A magyar és osztrák szeszárak kőbét előreláthatólag 30 korona különbözet lesz haktólterünkben.

— Nagyrtervezet az Ipartörvénytervezetről. Az új Ipartörvény tervezetének megvitatására s az azon javaslatba hozandó módosítások megvitatására, az Ipartörvénytervezetben nagyrtervezet tartottak az Ipartörvénytervezet és végül alakult együttes bizottság. Az értekezleten Rácz Zsigmond Ipartörvénytervezet elnök elnökölt és a helybeli kereskedők érdekei képviselőiben résztvettek az érteke-

leten Bánfalvi Lajos keresk. egyleti elnök és Hoffmann Jakab keresk. egyleti alelnök is. Az értekezlet, a bizottságok előmunkálatai alapján, természetesen csak az ezek által sármelcsnek talált rendelkezéseit az Ipartörvénytervezetnek vette beható vita és bírálat alá és a tervezet sármelcsnek talált rendelkezéseit pontról pontra alaposan mérlegelve, hosta meg — minden esetben egyhangulag — a maga határozatait, melyekben a sármelcsnek talált szakaszok miként való módosítását javaslatba hozta. A törvénytervezetnek a kereskedők érdekeit sértő szakaszokkal szemben Bánfalvi Lajos terjesztette elő a szükségeseknek vélt módosításokat, miket a bizottság szintén egyhangulag tett — minden esetben — magáévá. A javasolt módosításokat, mindegyikhez hozzáférve azok kimerítő megközlését is, Korósó Tóth Sándor, az Ipartörvénytervezet, tevékeny jegyzője a legközelebbi időn belül meg fogja véglegesen szövegezni, hogy az Ipartörvénytervezetnek azokat a legfontosabb betérjesztéseket — a kereskedelemügyi kormányhoz való Juttatás-céljából, a szegedi kereskedelmi és Iparkamarához.

— Az új husz koronás bankjegyek bevonása. Allg pár hete adták át forgalomba az új, sokszínű és különös külsejű husz koronás bankjegyeket, máris szépségkibít fódóték föl rajtuk. Jól értesült fővárosi híradás szerint, a már kibocsátott és forgalomban levő repögök új bankokat rövidesen bevonják a forgalomból és helyettük — nem kell megjedni — újakat fognak kibocsátani. A jelenlegieknek ugyanis az osztrákok előtt az a rettenetes és megbocsihatatlan hibája van, hogy a magyar szövegű oldalon a bankó Wien helyett föltűnően Bécs-ről van kezeve a kibocsátás ideje tekintetében. Arról a fejmosásáról, melyet az kapott, aki ezt a magyar szöveget ilyen tévesen fogalmazta meg, talán fölösleges is említeni tenni; mert hogy az osztrákoktól ezért nem kapott jutalmat: az bizonyos.

— Különös folyamodvány. Kiskun-dorozsma n megüresedett egy községi Irnoki állás, amelyre a többek között a következő szövegű pályázat kérvény érkezett be:

»A szegedi Friss Újság című hirdetéséből közölt adatok alapján bátorkodván a tekintetes előjáróságához fordulni, miszerint én G. Nándor szegedi illetőségű és önkormányzat igazolása mellett bátorkodom a hirdetés Irnoki állást részemre elnyerai ajánlanám.

Támogatásomat a következőkkel igazolom:

- 1) Keresztlevelém, melyben születési adataim vannak felhangozva.
- 2) Iskola bizonnyalványom stb.

Ezeknek előmutatásával kérem az előjáróságot, hogy engem szíveskedjék pártfogásával támogatni kegyeskedjék.

A kérvényt 28 éves, négy polgári iskolát végzett fiatal ember írta, aki minden bizonnyal számít a dorozsmai előjáróság támogatására. Talán csak megérdemli!

— Elintézett elnökválasg. A kerületi munkábltisítói pénztár valóságilag fenyegette. Simon Eduárd, akit a közbizalom több mint nyolc éve emelt a kerületi beteggyógyító pénztár elnökségébe és tartott meg a pénztár átalakulásakor is ezen tisztétben, melyet mindenkor lelkiismeretes buzgósággal és kötelességtudással töltött be, elkedvetlenedve a kerületi pénztárak igazgatóságának azon jóformán szolgai helyzetén, melybe az igazgatóságot az új törvény

a központtal szemben lesúlyesztette, — az elnök állásról lemondott s a f. hó 11-re e végből összehívott rendkívüli igazgatósági kösgyűlésen követte példáját a pénztár alelnöke, Fischer Farkas is, aki az adott körülmények között szintén nem volt hajlandó tovább viselni a felelősséget. Az igazgatóság tagjai ezek a lemondások szinte megdöbbenették. De végre és abban állapotok meg egyhangulag, hogy — a lemondó elnököket lemondásuk visszavonására és — a közjó érdekében tisztjűk továbbviseelésére kérik fel. Az alelnök erre ott a gyűlésen visszavonta a lemondását, az igazgatóság együtt volt tagjai pedig ezután tevételeg mentek el Simon Eduárd lakására, hogy ott szintén lemondása visszavonására s az pénztár élén való továbbmaradásra rábírák, melynek ügyében eddig is odaadással munkálkodott. A felkérés nem volt eredménytelen. Simon Eduárd a küldöttségnek kijelentette, hogy a közjóhajnak engedve, az elnökségben megmarad és ezzel a kerületi munkábltisítói pénztár elnökválasga a legserencsésbben meg lett oldva.

— A nemességi igazolások. A belügyminiszter — hír szerint — rendeletet bocsát ki, mely eltiltja a törvényhatóságokat attól a jogtól, hogy nemességi igazolást állítsanak ki. Rége óta a vármegye állapánja és a város polgármestere elmer és előnév — igazolást is állíthatott ki. Ezeket a jogokat azonban már régen konfiskálták. Most astán következik a nemességi igazolás jogának törlése való elvétele.

— A kereskedő-Ifjak mulatója. A kereskedő Ifjak nagyban faradomak, hogy augusztus 2-án a tul a kureai népkertben tartandó népműneppel és aznap esti táncmulatókkal a közönségnek felejthetetlen napot szerezzenek. A 24 tagu szegedi honvédsereg közreműködése és a gondosan összeállított program iránt már is igen nagy az érdeklődés a közönség legszélesebb rétegeiben, ami a siker teljes biztosítékát képezi.

— A pénztártervezet kartelle most már okvetlenül évenyre lép augusztus 1-én. A magyar bankok elfogadván a bécsi intézetek ama követelését, hogy takarékbetételkért ugyanakkora kamatot fizetnek, mint az osztrák bankok, ezzel az utolsó nehérség tekinthető. A megállapodások az általunk már közölt föbb részleteken kívül egyöntetűen szabályozzák a fizetéseket, átalításokat és az elszámolások jóváírását, az összeadást, a sorsolást és a sorsolt értékeket, a megterhelést intérvényeknél és végül az értékpapírok vételét, eladását. Értékpapírok vételénél és eladásánál jutalékként az értékek fél százaléka számítandó az uszác-zerző courtage-on kívül. Ezen jutalék, illetőleg courtage felszámítását csakis valamely kibocsátást eszközöz pénzünezet tekintni el a kibocsátás, illetve elhárítottak az illető papír tözsei bevezetése alkalmaival. Kivételnek van helye magyar koronavagy aranyjardék és egyet fix-kamatotossu papírok, sorsjegyek, továbbá teljes tözsei kötéat nem képező értékpapírok vételénél és eladásánál, a mely esetekben a jutalék vagy courtage felszámítása nem kötelező; értékpapíroknak a felek számlájára harmadik személyektől való átvételénél, vagy harmadik személyeknél csaközölt szállításnál egy negyed százalék jutalék számítandó a papírok árfolyamértéke után (tekintet nélkül az egyenlegre.)

— Nagy hír borszómán. Dorozsma község kis és nagy lakosait súlyos csapás érte tegnap délután. Tűz pusztította el sok

gény ember évi termését, vagy a szerencsésebbeknek egész évi száraztakarmányát. Farkas Antal, cséplőgép tulajdonosnak a köséségtől mintegy 10 pernyire levő földjén közel százhektáros kigazda hordta össze gabonáját cséplés végett. Tegnapelőtt délelőtt fél tíz tájban valahogy tűz támadt a gabona pillanat alatt lángban állott. Azonnal értesítették az esetről a köségi tűsoltóságot, amely csakhamar megjelent és a lakosság segítségével hozzálatott a tűz lokalizálásához. Déltűn 3 órákor sikerült a tüzet eloltani és mintegy negyven-negyvenkét garának a termését megmenteni. A cséplés már előzőleg megkezdődött és mintegy 80—40 garának már csak a szalmája és polyvója volt a rakodó helyen. Ezek legnagyobb része a lángok martaléka lett. De sokkal több kárt szenvedett az a harmahéktáros gazda, akiknek egész termésük odaveszett. Ugyancsak a lángok martaléka lett Farkas Antal cséplőgépe is, amelyből csak a vasalkatrészek maradtak meg. A kár károsítólag 30000 korona, amelyből nem térül meg semmi, mert a termés nem volt biztosítva. A mikor déltűn fél háromkor már-már lokalizálva volt a tűz, egy forogással keletkezett, amely végpusztulással fenyegette a megmentett gabonát is. Szerencsére azonban ez a katasztrófa nem következett be. A lakosság nagy része kétségbe van esve a katasztrófa miatt, mert évi termésük nagy része elpusztult.

— A lóelgyermek sorsa. Fingery György Adolf 3 éves leányát Dorozsmán nevelték. A gondozásával megbízott assai azonban nem igen vette lelkére a kis leányt, mert a napokban egy reggelen halva találták a kis ártatlanságot, amiről a dorozsmai előjáróság jelentést tett a szegedi királyi ügyészségnek. A dorozsmai hatósági orvos gyanusnak találta a kis poronty halálát és azt állította, hogy mérgezésel tünetek közt pusztult el. Mészt asszén elrendelték a kis hulla hivatalos főboncolását.

— Vége az aranyelőrnök. Feltűnést keltő katonai újtársról ad hírt egy gráci lap, mely Bécsből eredő jelentés alapján írja, hogy legközelebb a királyi elő terjesztik megerősített véget a lovasság új egyenruházati utasítását. Az új szabályzat szerint a lovasság minden részének egyforma tábori egyenruhájára lesz, amely az egyes lovas csapatoknál csak csekély eltéréssel fog egymástól különbözni. A közös lovasság, amint tudvalévő, az egyenruházat tekintetében, eddig három részre oszlott: tizenhat huszárezredre, amely a Magyarországból sorozott lovasokat foglalta magába, 15 dragonyos és 18 alánus-czredre, amely utóbbiakban az osztrák katonák szolgáltak. Az új egyenruha alighanem azt fogja jelenteni, hogy a huszárok elvesztik attillájukról a szimulózatot és egyformává teszik őket az osztrák lovassággal.

— Tanoncotthon. Az országos Gyermekvédő Liga f. évi szeptember 1-én Szegeden megnyitja az első iparstanoncotthont és a vele kapcsolatos tanoncközvetítő irodát, mely utóbbi működését egyelőre a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére fogja kiterjeszteni. Ezen ipari és szociális szempontból kiváló fontosságú intézmény hivatalos lesz nemcsak Szeged város és környékén, hanem országosan is rendezni a tanonckérdést. Az otthonban egyelőre negyvennyolc tanoncyer elhelyezését, akik egy családó felügyelete alatt internátusszerű gondozásban fognak részesülni. A felügyelő nemcsak az otthonban elhelyezett tanoncokra, hanem az iparosokra is kiterjed, mi által a tanoncoknak helyes irányú nevelése biztosított. A Liga évi 240 koronában állapította meg az évi teljes ellátás díját, melyet az iparos a Liga szegedi pénztárába tartozik fizetni. Ugy csekély összeg ez, mint amelynél sokkal többet költött eddig minden munkadó a hozzá szerződött tanonccal. Szülők,

kik gyermekeiket az iparos pályára óhajtják adni, azokat ugyancsak a tanoncotthonban helyezhetik el s biztosítva lehetnek arról, hogy gyermekeik kellő felügyelet és ellenőrzés alatt lesznek. Mentkezni f. évi augusztus 15-ig lehet hétköznapokon d. u. 5 órákor a szegedi belvárosi elemi iskola (Jókai-utca 2.) I. emeletén levő iparstanonc-iskolai igazgatósági irodában.

— Országos vásár. A helybeli nyári országos vásárunk f. hó 18-án, szombaton kezdődik a jószágvásárral, melyre vásármentes helyekről mindenféle lábasjószág felhajtható a kirakodó vásár f. hó 19—20-án, vasárnap és hétfőn lesz. — Mezőtúron az év nyári országos vásár f. hó 25—26 és 27-re esik.

• Gőszhűvíz ityünk. Az abnormálisan rekedt nyári hőségben nem lehetünk eléggé óvatosak az ivóvíz dolgában. Jégbe hűtött vízre szomjazunk, pedig tapasztalati tény, hogy ilyen rekedt hőség idején, eltekintve attól, hogy könnyen gyomor vagy bélkatartást kaphatunk tőle, a jégbe hűtött víz inkább iszató, semmint hűsítő hatású. Kitűnő jó és minden nyári betegség ellen bevált preventív óvosság és hűsítő azonban a természetes savanyú savanyvíz s ezek közt is egyik legkitűnőbb, legegészségesebb ital a gőszhűvíz, mely Szentesen, mindenkori friss tiszteben Eisel-er-Lajos csemege és fűszerkereskedésében (Kozsuth-ter) kapható.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz neki a

SCOTT-féle Emulsió

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, tovább erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De a mellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekekre is, rózsás színt ad neki, erősíti, tehát kettős a szegedi emulsió rető szülői öröme. 4—1. VII. hónapos védjegyét — a balkelet — képen ágyalomba venni. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszerárakban.

Feloldószerkesztő: BÄNFALVI LAJOS.
Kiadótulajdonos: „Szentes és Vidéke” könyvnyomda

A szépség!

Minden hölgynek kétségteletlenül legfőbb vágya, hogy mentő szőbb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kezegetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedüli siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-öröm-jével eldrt (különösen Francia és Németországban) sok embert arra bírt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és a zarcmenten tisztátlansága (szepő, májfoltt, kiütések stb.) ellen páratulán és csodálatosan ható szert utanoazzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő éppen azért, mert a titkot soha senkire sem bízza, hanem minden egyes készítményét maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtön és biztos. — Ovakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen megkegnetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű készítő-szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrt, eltünteti a szepőket, májfolttakat, kiütéseket, bőrtáttkat, miteszt, arc és kézverősséget. Az arc ideális szép, üde és ifju lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és krém színben, 1 korona 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában, ahol pedig rákaton nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezni irni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad. 5—2 A.

FÖRÁKTAR SZENTESEN:

Bozóky György, Ifj. Várady Lajos,

Derecsky Mihály, Várady Lajos,

gyógyszerészeknél.

Mielőtt
személy-jelölést
KÖLCSÖN
írás utasítások
kérjen díjtalanul prospektust.
MELLER L. EGYED
BUDAPEST,
IX. Leányfalu, utca 7.
Telefon-Intérlő
16-31

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller

potéka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvénynek, oszúnál és meghűlések-nél, bedörzsölés képpen használva. Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjellegzővel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—SC K 1.40 és K 2.— és gyógyszerár minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany országlánhoz”
Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.